

παρ' αὐτῇ πτερυγίου εἶναι πολλά δυνατόν, πλατὺ καὶ μακρὺ πολλάκις ὑπὲρ τοὺς πέντε δακτύλους, διευθυνόμενον πρὸς τὴν ἄκραν τῆς οὐράς. Κατ' ἔτος σχεδὸν τὸ κέντρον τοῦτο πίπτει, ἀλλὰ τῆς πτώσεως αὐτοῦ προηγείται ἡ ἐκεί πλησίον ἀνάφυσις ἐτέρου ἢ καὶ δύο νέων κέντρων, προωρισμένων νὰ ἀντικαταστήσωσι τὸ πεσόν.

Τοιοιτοτρόπως ὠπλισμένος ὁ θαλάσσιος ἄετος περιφέρει ὑπερφάνως ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης τὸ πελώριον αὐτοῦ σῶμα, βαδίζων σοβαρῶς καὶ βραδέως, κινῶν ταῦτοχρόνως τὴν σχοινοειδῆ αὐτοῦ οὐρὰν μετὰ μεγάλης καὶ ἀκατανόητου ταχύτητος καὶ ἀρπάζων δι' αὐτῆς ὅσα θαλάσσια ζῶα ἤθελεν ἀπαντήσει, τὰ ὁποῖα φονεύει ἀμέσως βυθίζαν ἐντὸς τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ θανατηφόρον αὐτοῦ κέντρον.

Εὐκόλως δύναται πᾶς τις νὰ ἐνοήσῃ ὅτι τὰ φοβερά ταῦτα κέντρα τοῦ θαλασσίου ἄετος εἶναι ἐπίσης κινδυνώδεστα καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον· διότι οἱ περικαλύπτοντες τὸ κέντρον τοῦτο ἀγκυστροειδεῖς ὀδόντες εἶναι τοιοιτοτρόπως διατεθειμένοι, ὥστε ὅταν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ σῶμα δὲν δύνανται ν' ἀποσπασθῶσι χωρὶς νὰ προξενήσωσι δεινούς σπαραγμούς· ἔνεκα τούτου καὶ οἱ ἄλλοι ἀπὸ συλλάβωσι θαλάσσιον ἄετον, σπεύδουσιν ἀμέσως νὰ κόψωσι τὸ κέντρον αὐτοῦ. Τὰ δὲ ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ κέντρου τούτου ὀλεθρία καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θανατηφόρα ἀποτελέσματα παρέσχον αἰτίαν εἰς τοὺς ἀρχαίους νὰ δοξάζωσιν, ὅτι τὰ κέντρα ταῦτα τοῦ θαλασσίου ἄετος ἐμπεριέχουσιν ἰσοδύνατον χυμὸν, τὸν ὁποῖον ἐκχέουσιν ἐπὶ τοῦ προσδεδημένου σώματος· ὁ Αἰλιανὸς, ὁ Πλίνιος, ὁ Ὀππιανὸς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι φυσιολόγοι διηγοῦνται τεράστια συμβάντα περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐκ τῶν κέντρων τοῦ θαλασσίου ἄετος ἐκχεομένου ἰσοδύνατου τούτου χυμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδουσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ δραστηριοτέρου ὀδητηρίου. Ἐπίστευον μάλιστα ὅτι ἡ ὀδητήριος δύναμις τοῦ κέντρου τούτου διατηρεῖ ἐπὶ πολὺ τὴν ὀλεθρίαν αὐτῆς ἐνέργειαν καὶ ἀφοῦ τὸ κέντρον ἀποχωρισθῇ τοῦ σώματος τοῦ ἰχθύος· ὅτι ἡ δύνατο νὰ φονεύσῃ τὸ βρωμαλιώτερον ζῶον διὰ μόνης τῆς ἀπλῆς ἀπῆς, ὅτι μαραίνει τὸ ζωηρότατον φυτὸν, ὅτι ξηραίνει τὸ μεγαλήτερον δένδρον, καὶ ἐπὶ τέλους ὅτι τὸ μαγευμένον ὄπλον, τὸ

ὁποῖον ἡ γοῆτις Κίρκη ἔδιδεν εἰς ἔσους ἤθελε νὰ καταστήσῃ νικητὰς ὅλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, δὲν ἦτον ἄλλο τι, εἰμὴ τὸ κέντρον τοῦ θαλασσίου ἄετος.

Ἀλλ' ἐκ τῶν παρατηρήσεων τῶν νεωτέρων φυσιολόγων ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ κέντρον τοῦ θαλασσίου ἄετος δὲν ἔχει μὲν ὀδητήριον δύναμιν, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουσι πλησίον αὐτοῦ οὔτε ἄδένες, οὔτε ἄλλα λυμφατικά ἀγγεῖα, δυνάμενα νὰ μετοχετεύσωσιν εἰς αὐτὸ τοιοῦτον ἰσοδύνατον χυμὸν· ἀλλὰ τὸ μέγεθος, ἡ σκληρότης καὶ ἡ ἀγγιστρώδης κατασκευὴ τοῦ κέντρου τούτου, ἥτε ὑπερβάλλουσα δύναμις διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἰχθύς οὗτος κεντρίζει τὰ ὑπ' αὐτοῦ προσβαλλόμενα σώματα, ἀποκαθιστῶσι τὸ τραῦμα ἀλγεινὸν καὶ πολλάκις θανατηφόρον, ὅταν μάλιστα τὸ τραῦμα γίνῃ ἐπὶ μελῶν τοῦ σώματος ὅπου ὑπάρχουσι νεῦρα, τένοντες, ἢ μεμβράνες, καὶ ἔνεκα τούτου ἐπιφαίνονται ὅλα τὰ φρικτὰ συμπτώματα τοῦ ὀδητηρίου.

Ἡ ὠφέλεια τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνία ἔχει ἐκ τοῦ ἐπιβλαβεστάτου τούτου ἰχθύος εἶναι σμικροτάτη· διότι πλὴν τοῦ ἥπατος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον παρέχει εὐτελεστάτην καὶ βαρύνσμον τινὰ τροφήν καὶ ὅθεν ἐξάγουσιν εἰδὸς τι ἐλαίου, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σώματος αὐτοῦ εἶναι διόλου ἄχρηστον· ζῇ δὲ κυρίως περὶ τοὺς Τροπικοὺς καὶ ἀλιεύεται ἐνίοτε κατὰ τὰ παράλια τῆς Σαρδηνίας καὶ τῆς Αἰγύπτου· καὶ τὸ μὲν ὀλικὸν βάρος τοῦ σώματος αὐτοῦ εἶναι συνήθως 300 Γαλλικῶν λιτρῶν, ἐνίοτε ὅμως ὑγίζει καὶ 800 Γαλλικὰς λίτρας.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ.

Μιμούμενος τοὺς τὴν φυσιολογίαν τῆς ῥινὸς περιγράφαντας, ἐπεχείρησα τὴν φυσιολογίαν τῶν ἀλφαβητικῶν στοιχείων· ἐπροσπάθησα δὲ νὰ συλλέξω εἰς ἓν διδακτικὸν ὅλον τὰς διεσπαρμένους ἀρχάς, αἵτινες ἔδωκαν χώραν εἰς τὸ νὰ θεωρηθῇ ἡ γραφὴ ὡς σημεῖον ἐξωτερικόν, ὡς εἰκὼν τῶν κλίσεων, τῶν κακιῶν, τῶν ἀρετῶν καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τῆς ἠθικῆς ἀτόμου τινός.

Κατ' ἀρχὰς οἱ μαθόντες τοῦτο ἐγέλασαν, ὡς καὶ περὶ τῆς ῥινός. Καίτοι δὲ γνωρίζων, ὅτι ἤθελον μὲν θεωρῆσαι ὡς ἐμπαίκτην, ἢ μυιοθήραν. Ἀλλὰ πεπεισμένος, ὅτι ἦτον εὖ

κολον νὰ γνωρίζω τὸν χαρακτήρα τινος ἀνθρώπου, ἐξετάζων τὴν γραφὴν αὐτοῦ, παρέβλεψα πάσας τὰς εἰρωνείας καὶ τὰ σκώμματα, καὶ ἤρχισα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προκειμένου συστήματός μου.

Κατὰ πρῶτον γυνὴ τις πρέσθησεν εἰς ἐμὲ ἐπιστολὴν ἀρκετὰ ἐκτεταμένην· τὸ ὅλον τῆς γραφῆς κατεδείκνυε τάξιν ἐντελῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐσπουδασμένην. Πάντες οἱ στίχοι ἤρχιζον ὀρίζονταίως, ὄντες πολὺ εὐθεῖς καὶ κανονικῶς διατεταγμένοι. Παρομοίως αἱ λέξεις ἀπείχον ἀπ' ἀλλήλων τακτικῶς. Οἱ δὲ παράγραφοι ἦσαν πολυάριθμοι καὶ καλῶς προσδιωρισμένοι. Δὲν ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ συμπεράνω ἐκ τούτων τῶν προφανῶν σημείων, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς εἶχε τάξιν, μέθοδον καὶ ἀκρίβειαν. Ἀλλ' οὗτοι οἱ χαρακτηρισμοὶ δὲν ἐφάνησαν ἱκανοί· διότι πνυχτοῦ ἢ σπουδῆ τῶν λεπτομερειῶν ἠδύνατο νὰ τροποποιήσῃ αὐτούς.

Παρατήρησα λοιπὸν κατ' ἀρχάς τὸν τύπον τῶν κεφαλαίων στοιχείων καὶ τὸ ὅλον αὐτῶν ἢ αὐτὴ τὰς ἐπεκράτει καὶ ἐν αὐτοῖς, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι οἱ τύποι ἦσαν ποικίλοι· ἐμελέτησα ἔπειτα τὰ ρ τὰ μ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μικρὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα κατέχουσι τὸ σῶμα τῆς γραφῆς, ἢ τὰ ὁποῖα ἐξέχουσι κάτωθεν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς παρατηρήσεως εὐρέθη τὸ αὐτό. Τελευταῖον ἔτινα τὴν προσοχὴν μου εἰς τὰ α τὰ ο τὰ γ τὰ ς τὰ η καὶ εἰς τὰ υ. Πάντα τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι κυκλοτερῆ ἢ κεκλεισμένα, σπανίως ἀπετύγχανον τῶν δύο τούτων συνθηκῶν. Ἐν τοσούτῳ τὰ η καὶ τὰ γ ἦσαν γνωμωδέστερα, καὶ γενικῶς τὸ σῶμα τῆς γραφῆς ἦτο μικρὸν καὶ πεπυκνωμένον· τὰ δὲ ξ, ζ καὶ θ ἦσαν ὀλίγον τι ὑψηλὰ, ἀλλὰ κλίνοντα μᾶλλον ἐξ δεξιῶν ἢ ἐξ ἀριστερῶν.

Ἐσυμπεράνα λοιπὸν, ὅτι ὁ χαρακτήρ τοῦ συγγραφέως ταύτης τῆς ἐπιστολῆς εἶχε τῷ ὄντι ὡς βάσεις, τὴν τάξιν, τὴν μέθοδον καὶ τὴν ἀκρίβειαν, πρὸς τούτοις ὅτι εἶχε τὸ πνεῦμα λεπτὸν καὶ ὀξύ, ἀλλ' ὀλίγον σκωπτικόν· ὅτι εἶχε ἐντολμίαν, ἀλλ' εἰς βαθμὸν τινα μεμακρυσμένον τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης, ὅτι εἶχε περισσοτέραν φρόνησιν, παρὰ εἰλικρινείαν· τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἔπρεπε νὰ ἦναι ἡ ἐρεθιστικότης καὶ ἡ μνησικαχία, ἐὰν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ οὕτω βαθειάν τινα ἐνθύμησιν τῶν ὕβρεων· τοῦτο ἦτο τὸ τελευταῖον ἑλλειμμα, τὸ ὁποῖον ἠμφισβήτησαν μετ' ἐμοῦ καὶ οὐδὲν ἕτερον· ἐδοκίμασα ν' ἀποδείξω, ὅτι εἶχον δίκαιον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ὁμιλῶ πρὸς υἱὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπεχώρησα· ἐσυμφωνήθη δὲ

μεταξὺ τῶν λοιπῶν, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματός μου ἐπέτυχεν ἐντελῶς.

Ἀλλ' αὕτη ἡ δοκιμὴ ἐπέφερε καὶ ἑτέραν· προσέφερον εἰς ἐμὲ πολὺ ὠραῖαν ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ πάντα ἦσαν τέλεια· κομψότης εἰς τοὺς τύπους, ἀρμονία καὶ χάρις εἰς τὰς περιγραφάς· κατὰ τὴν γραμματικὴν μέθοδον τῶν Γερμανῶν ὅλα τὰ οὐσιαστικά ἤρχιζαν ἀπὸ κεφαλαίου· πάσαι αἱ λέξεις ἐτελείωναν εἰς βραχὺ τελικὸν γράμμα· πάντες οἱ στίχοι εἰς μικρὸν τινα στολισμὸν· ἦτον ἀληθῶς ὠραία σελίς· δὲν ἐδίστασα ὅμως νὰ εἶπω, ὅτι ὁ γράψας αὐτὴν εἶχε τὴν κεφαλὴν κενήν· ὅτι ἦτον ἄνθρωπος ἐπιπόλαιος, μάταιος μέχρι κορυφῆς, ἀληθῆς οἰηκτίας· τινὲς δὲ εἶπον, ὅτι ἦτον ἡ εἰκὼν γραφῆς διδασκάλου τινὸς ἔχοντος καθ' ὑπέρθεσιν πάντα ταῦτα τὰ ιδιώματα.

Τὸ σύστημα ὑπεβλήθη ἐπομένως εἰς πολλὰς ἄλλας δοκιμάς, καθ' ἃς ἐπίσης νικηφόρως ἐθριάμβευσα· ἐτόλμησα μάλιστα νὰ εἶπω, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ τείνω τὴν ἐξερεύνησιν πολὺ μακρότερον, παρ' ὅτι μέχρι τοῦδε ἔκαμα, καὶ νὰ εἰκάσω πολὺ ὀρθῶς περὶ τῆς κράσεως, τῆς καταστάσεως, τοῦ ἀναστήματος, τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου καὶ τῶν τριχῶν καὶ τελευταῖον περὶ τῆς ἡλικίας ἀτόμου τινός. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφερόμην ἀλαζονικῶς πῶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἤθελα νὰ ἐφαρμώσω ἐπὶ τοῦ σκεπτικοῦ πνεύματος πολλῶν γυναικῶν, ἐπιτυχίαν τόσον ὀλιγώτερον ἀμφισβητήσιμον, καθ' ὅσον αὐταὶ ἐγίνωσκον, ὅτι ἐγὼ οὐδέποτε εἶδον τοὺς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ γραφὴ μοι ἐδόθη, εἶπα, ὅτι δὲν ἤθελον εἶσθαι ἐκτὸς ἀπάτης ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ζητημάτων, καὶ τοι ἤμην βέβαιος κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅτι ἤθελον ἐπιτύχει πολλὰκις.

Γυνὴ τις μὴ νομίζουσα ἐκυτὴν νενικημένην, ἐφαντάσθη νὰ ζητήσῃ τελευταίαν δοκιμὴν. Προῆλθε λοιπὸν ἐκ τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἐγὼ ἔκαμον ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς παρουσιασθείσης μοι γραφῆς, αὕτη ἡ ὀλίγον εὐχάριστος περιγραφή· χαρακτήρ ὑπεροπτικὸς καὶ κακός, πλεονεκτικὸς, μηδὲν ἀγαπῶν, βίαιος, παράφορος, πολλῆς οὐδυνίας καὶ ἀπάτης, μικρᾶς εἰλικρινείας καὶ ἄλλων πλεονεκτημάτων τῆς αὐτῆς φύσεως, αἵτινες ἐπήγασαν ἐκ τῆς μνήμης μου· ἡ πτωχὴ αὕτη γυνὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεφυημίσῃ τὴν δύσπιστον περιέργειαν αὐτῆς· δηλαδὴ τὸ προκείμενον ἀπέβλεπεν αὐτὴν τὴν ἰδίαν.

Τότε λοιπὸν ἠρώτησαν, ἐπὶ ποίῳ περίπτῳ ἀρχῶν ἠδύνατο νὰ στηρίζηται τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς νεογερμανείας; ἰδοὺ ἡ ἀπόκρισις.—Δὲν συνέβη ποτὲ εἰς ὑμᾶς,

ιδόντας γραφάς τινας νὰ ἐκφωνήσητε « γραφή στρεψοδικίας ; » ἰδόντας τοιαύτην ἄλλην « γραφή λογιωτάτου, αὐτὴ εἶναι ἀκατάληπτος ; » — Δὲν συνέβη εἰς ὑμᾶς ποτὲ, ἰδόντας γραφὴν τινὰ, νὰ κρίνητε ἐξ ἐφόδου περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς διδασκαλίας, εἰς ἣν ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς ἦτο ; Πάντοτε, ὅσας ἐκρίνατε περὶ ὧν αὐτῶν βασιζόμενοι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀλανθαστοῦ σημείου, ἀναπολήσατε εἰς τὴν μνήμην ὧν περὶ τούτου, ὅτι ὀρθῶς ἐπαύχετε.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐμάθετε σημεῖόν τι πολὺ φανερόν, ἵνα δύνασθε νὰ ἀποφεύγητε τὰ ἀπλούστατα ζητήματα, ἀλλ' ἐπιτήδειοι, ἵνα δεικνύητε τὸν λόγον τοῦ πεπραγμένου· μόνον μὴ ἀπομικρύνεσθε πολὺ, καὶ ἀπὸ συμπεράσματος εἰς συμπέρασμα θέλετε φθάσει μέχρι τοῦ ἐνδοτάτου τοῦ ἀτόμου· ἅς κάμωμεν αὐτό. Ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς θέσαντες ὅρους ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἡμῶν, ἅς ὀρίσωμεν γενικούς τύπους, γένη περιλαμβάνοντα τὰ εἶδη· θέλομεν δὲ εἶσθαι ἀπλοῖ εἰς τὴν κατάταξιν ἡμῶν. Τρία δὲ μόνον γένη χαρακτήρων θέλομεν παραδεχθῆ, τοὺς καλοὺς, τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς ἀμφιβόλους, ὡς ὁμιλῶν τις περὶ τοῦ χρώματος τῶν τριχῶν ἡδύνατο νὰ εἴπῃ, τὰς μελαίνας, τὰς ἐρυθρὰς, τὰς φαικὰς ἢ καστανόχρους. Τὸ γένος τῶν ἀμφιβόλων εἶναι πολυαριθμότατον, ἐπεὶδὴ ὑπάρχει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πλῆθος ἀτόμων, τῶν ὁποίων πᾶσα ἡ ἀγαθότης καὶ κακεντρέχεια περιστέλλεται εἰς κατάστασιν οὐδετέραν, ἀρνητικὴν καὶ σταθερὰς ἠθικῆς, ὡς εἶπε μυθιστοριογράφος τις, ὅτι μεταξὺ τῶν μελαινῶν καὶ ἐρυθρῶν ὑπάρχουσι φαικί, μᾶλλον ἢ ἥττον τερροειδεῖς, μέχρι τοῦ καθαροῦ καστανόχρου, βαθέος κ.τ.λ. Κατὰ τοιαύτην λοιπὸν ἀρχὴν παραδεχόμεθα τρία διάφορα γένη γραφῆς.

1ον. Γραφὴ κανονικὴ, στρογγύλη, πιστὴ, μηδόλως γωνιώδης, μηδόλως ἐπιτετηδευμένη εἰς τὰ μικρὰ καὶ κεφαλαία στοιχεῖα, γραφὴ κατ' ἐξοχὴν εὐχάριστος πλὴν τῶν ἀτελειῶν, τὰς ὁποίας διδάσκαλός τις ἤθελεν εὐρεῖ εἰς τὸ ὅλον ἢ τὰς λεπτομερείας, ἡ γραφὴ αὕτη ἀποκαλύπτει τὴν ἀγαθότητα τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀτόμου, ἐὰν αὕτη οὐδεμίαν ἄλλην ἐνὸν μετὰ τοῦ τύπου αὐτῆς συνθήκην, παρὰ τὰς ἐνταῦθα ἐκφρασθεῖσας.

2ον. Γραφὴ λίαν κεκλιμένη, ἢ ἐὰν δὲν ἦναι τοιαύτη εἶναι ὅμως γωνιώδης, σχεδὸν πάντοτε πατυκνωμένη, μᾶλλον βεδικασμένη παρὰ τραχεῖα, ἐπιπόνος εἰς ἀνάγνωσιν, καὶ ἐὰν λάβῃ τις τὰ γράμματα ἐν πρὸς ἓν, εἶναι ἐν γένει μετρίως ἐσχηματισμένα· θέλει ὅμως εἶναι σχεδὸν γενικὴ

ἔλλειψις τῶν κεφαλαίων, ἢ μᾶλλον αὐτὰ θέλουσιν εἶσθαι δαφυλῶς ἐρριμμένα, ἀλλὰ σχεδὸν πάντοτε, διὰ τὸ ἄπειρον αὐτῶν, θέλουσι συνθλίβει τὸ σῶμα τοῦ στίχου, ἢ παραδόξως θέλουσιν ἐξέχει κάτωθεν τοῦ στίχου· ἀλλ' αὕτη ἡ περίπτωσις εἶναι ὀλιγώτερον συνήθης. Ἐν περιπτώσει δὲ βεβαιότητος, ὁ οὕτω γράψας, παρέχει μικρὰ δείγματα, τὰ ὁποῖα νὰ βεβαιώσῃ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

3ον. Ἡ ἀκκρόνιστος γραφὴ, ἥτις ὁμοιάζει τῇ πρώτῃ κατὰ τὴν συναφὴν τοῦ σώματος τοῦ στίχου, ἀνήκει οὐσιωδῶς εἰς τὴν δευτέραν ὡς πρὸς τὰ κεφαλαία· εἶναι φανερόν, ὅτι ὅσον περισσότερον ἡ γραφὴ αὕτη εἶναι παρεμφορῆς τῷ πρώτῳ ἢ δευτέρῳ τύπῳ, τόσον περισσότεραν θέλει ἀποκαλύψει συγγένειαν πρὸς τὰ ιδιώματα, τὰ ὁποῖα δηλοῖ ἕκαστος τῶν δύο τούτων χαρακτήρων.

Ἔννοεῖται ὅμως ὅτι ἡμεῖς παραδεχόμεθα, ὅτι οἱ τρεῖς αὗτοι τύποι τροποποιῶνται εἰς ὑψηλότερον βαθμόν· ὁ πρῶτος π. χ. δύναται ν' ἀνακαλύψῃ συνάμα, ὅτι ἡ ἀγαθότης, εὐαίσθητός τις, καὶ μάλιστα ὀργίλη ἐπιδεικτικότης (τὸ ὁποῖον κυρίως συμβαίνει εἰς τὴν γραφὴν τῶν καλλιτέρων γυναικῶν), ἐνυπάρχει εἰς τὸ πρόσωπον εἰς ὃ ἀνήκει ἡ γραφὴ· ὁμοίως δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἀδυναμίαν, τὴν μικρολογίαν, πάντα τὰ ἐλαττώματα, καθὼς καὶ πάσας τὰς ἀρετὰς, παρατήρησις γενομένη καὶ ἐπὶ τῆς γραφῆς τοῦ δυστυχοῦς Λουδοβίκου ΙΓ', ἐνῶ ἐπὶ τῆς τοῦ Καρόλου Χ'. ἀναγγέλλεται μὲν ἡ αὕτη ἀδυναμία τοῦ πνεύματος, ἐμφαίνεται ὅμως ζωρότης τις καὶ παράδοξος εὐτολμία, ἥτις μεταβάλλεται εἰς ἰσχυρογνωμοσύνην.

Ὁ δεῦτερος τύπος, δηλαδή ὁ τῆς κακίας, τροποποιεῖται συνήθως διὰ σημείων ὑψηλοῦ ὄγκου, τὸ ὁποῖον σπανιώτερον ἀπκντᾶται εἰς τὸν πρῶτον τύπον· ἡ περίστασις αὕτη εἶναι πρόδηλος. Εἶναι εὐκόλον ἀνοίξαντες τὴν ἱστορίαν νὰ πεισθῶμεν τῷ ὄντι, ὅτι οἱ μεγάλοι χαρακτήρες ἀνθρώποι δεικνύονται γλυκεῖς καὶ καλοὶ μᾶλλον κατὰ συμβεβηκὸς καὶ τυχαίως, παρὰ ἐκ φύσεως. Ὁ τελευταῖος τῶν τριῶν τύπων εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ ἐπιδεκτικώτερος τροποποιήσεως, ἀλλ' ὅμως σπανίως ἀποκαλύπτει χαρακτῆρα πολλῆς δραστηριότητος.

Τούτου τεθέντος ἐγεννήθη ἀντιλογία, ἥτις ἐχρησίμευσε ν' ἀποδείξῃ φανερώς τὴν μονιμότητα τοῦ συστήματος· δηλαδή εἰπόντος τινος, ἐὰν ἐγὼ παραποιήσω τὴν γραφὴν μου, τί ἡθελες ἰδεῖ ; — ὅτι ψεύδεσαι, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἐὰν ἐπροσάθεις νὰ ἀποφεύγῃς συνήθως πάντα τοὺς καταγγέλλοντας χαρακτήρά τινα τέλους,

πράγμα αδύνατον εἰς τὴν πράξιν, ἐκ τούτου ἠθέλον συμπεράνει, ὅτι εἶσαι ψεύστης ἀδιόρθωτος· ἠρώτησαν ἔπειτα, ἐν ἡ ἀνατροπῇ ἥτις διορθῶναι καὶ θέτει ἰσχυροῦς χαλινούς· εἰς τὰ πάλιν, ἠδύναντο νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὴν τινα καὶ εἰς τὴν γράφην, καὶ ἐν αὕτῃ ἠδύναντο νὰ θεωρηθῇ ἀκόμη, καὶ πραγματικὴ ἐκφρασίς τῶν ἐμφύτων κλίσεων ἀνθρώπου τινός; Μάλιστα, εἶπον, καὶ ἐπὶ τούτου ἀνέφερον τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

Ἀνθρωπὸς τις πρὸ πάντων ἐξησχημένος ν' ἀναγινώσκῃ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ διὰ τῆς ὀψείας τῆς γραφῆς, ἐσχετίσθη πρὸς ἑτερον, τοῦ ὁποίου ἡ γραφὴ καταδείκνυε πονηρὰς κλίσεις· ἀλλ' αἱ ὁδηγίαι καὶ αἱ συστάσεις, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἤξευρε νὰ συνοδεύηται, ἦσαν τόσον χρήσιμοι, καὶ ἡ ὑπόληψις αὐτοῦ τόσον ἀγνή, ὥστε πρέπει νὰ συλλογισθῇ τις, ὅτι ἡ ἀνατροπὴ ἐδιώρθωσε τὰ φυσικὰ ἐλαττώματα· ἠπάτησε μὲν, ἀλλ' οὐδ' αὖτως ἐξέπληξε. Εἶναι ἐπιμένως ἀδύνατον ἄνθρωπος δουλεύων αἰσυχρὰ πάθῃ, ὅστις ἐκ τοῦ προχείρου γράφων, νὰ δύναται νὰ διαφεύγῃ τὴν αὐστηρὰν ἔρευναν τῆς γραφῆς αὐτοῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον ἄνθρωπος καλῶς ἀνατετραμμένος.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Δ. Κ.)

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝ Τῇ

ΑΝΑΤΟΛῃ.

ΕΠΟΧΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἀπὸ Γερραδίου τοῦ Σχολαρίου μέχρι

Ἀδαμαντίου Κοραῆ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ.)

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΜΟΥ.

Ἐν τῇ Πάτμῳ εἶναι βέβαιον, ὅτι περὶ τὸ ἔτος 1730 ἐδίδασκε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Γεράσιμος ὁ ἱερομόναχος, Κρής, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1750, μέχρι τοῦ 1770, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Μακάριος, καὶ μετὰ τοῦτον μέχρι τέλους τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος ὁ τοῦ Μακαρίου μαθητὴς Δανιὴλ Κεραμεύς. Εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο συνήγοντο, ἀφοῦ μάλιστα ἤρχισεν νὰ προστατεύῃ αὐτὸ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει συντεχνία τῶν μηλωτοποιῶν (γουναράδων), πλῆθος μαθητῶν πανταχόθεν. Οἱ διδάσκαλοι τοῦ Σχολείου τῆς Πάτμου παρέδιδον τὰ γραμματικὰ κατὰ τοὺς κανόνες τῆς γραμματικῆς τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ συντακτικὸν ἔγραψαν ὑπομνήματα, μικρὰ μὲν, ὁ Γεράσιμος, πλατύτερα δὲ, ὁ Δανιὴλ. Ὁ Μακάριος ἐνησχολήθη πρὸς τούτοις εἰς συγγραφὴν λόγων ἐκκλησιαστικῶν, τοὺς

ὁποίους ἐκήρυττεν ἀπ' ἁμβωνος, καὶ τῶν ὁποίων ὁ κυριώτερος σκοπὸς ὑπῆρχε τὸ ν' ἀποδείξῃ τὰ λάθη τῆς Λυτικῆς ἐκκλησίας, οἱ δὲ λόγοι οὗτοι ἐξεδόθησαν ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας.

Δὲν εἶναι γνωστὸν, ἐν οἱ διδάσκαλοι τῆς Πάτμου ἐξήγουν τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς καὶ ἐθνικοὺς Συγγραφεῖς κατὰ μόνον τὸ λεκτικὸν μέρος, ἢ ἐξηκρίβουν καὶ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἶναι πιθανώτερον· διότι ἐσπεροῦντο γεωγραφικῶν, χρονολογικῶν καὶ ἱστορικῶν γνώσεων καὶ βοηθημάτων, ὡς ἀγνοοῦντες οἱ πλείστοι τὴν Λατινικὴν, ἐν ἣ μόνῃ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἠδύναντο νὰ εὑρωσι τοιαῦτα βοηθητικὰ βιβλία. Ἐλλειπε δὲ μέχρι τινός καὶ τυπωμένη συλλογὴ Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, καὶ οἱ μαθηταί, καταγινόμενοι νὰ ἀντιγράφωσι τὰ μαθήματα ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ἰδίων διδασκάλων, ἐξώδευον καιροῦς καὶ κόπους εἰς μάτην, ἕως οὗ ὁ Ἀθηναῖος Πατούσας, συλλέξας καὶ ἐκδούς ἐν Βενετίᾳ (περὶ τὰ 1750) τὴν ὀνομαζομένην *Ἑγκυκλοπαιδεῖαν* εἰς τέσσαρας τόμους, εὐκόλυνε τὴν μάθησιν εἰς τοὺς φοιτῶντας. Ἡ πρὸς τὸν Θεόδωρον Γαζῆν προσήλωσις τῶν μαθητῶν καὶ διδασκάλων τῆς Πάτμου ἦτον ἐνθουσιώδης, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομαζόντο *Γαζῖται* ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων, τοὺς ὁποίους οὗτοι πάλιν ὠνομαζόν *Δασκαριτας*, ὡς ἀκολουθοῦντας τὴν τὴν Δασκάρως Γραμματικὴν.

Τῆς μεθόδου τοῦ Σχολείου τῆς Πάτμου ὑπῆρξεν οἰασθῆναι ὁ μετὰ ταῦτα φημισθεὶς Νεόφυτος ὁ Κουσοκαλυβίτης, καὶ ὁ Μεσολογγίτης Παναγιώτης Παλαμᾶς. Ἄν δὲ καὶ πολλοὶ ἐκ τῆς Σχολῆς ταύτης, μεταβαίνοντες εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐδίδασκον τὰ τέκνα τῶν Φαναριωτῶν, καὶ ἐγίνοντο γραμματεῖς τοῦ Πατριρχείου καὶ τῶν Ἀρχιερέων, ἦσαν ὅμως σχεδὸν πάντες ψιλοὶ γραμματικοὶ καὶ ὅλως γυμνοὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Ἡ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ κομόπολις Κοζάνη, ἔχουσα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν πλουσίους καὶ φιλοκάλους ἐμπόρους, διετήρει καὶ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος. Ὅτε δὲ Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις κατεδιώχθη ἐν Ἰωαννίνοις ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βαλάνου, προσεκλήθη ὑπὸ τῶν κατόικων τῆς Κοζάνης, καὶ μεταβάς ἐκεῖσε ἐν ἔτει 1750, ἐτακτοποίησε τὸ Σχολεῖον τοῦτο, διδάξας ἐν αὐτῷ τρία περίπου ἔτη, πρὸ τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ Ἀθῶνος, ὅπου, ὡς εἶπομεν, εἶχε προσκληθῇ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Σ.